

Néhány ritka déli Hymenoptera gyűjtéseimből.

Írta: Dr. Móczár László

Tachysphex nigripennis Spin. A *T. pectinipes*-től legjobban feltűnően sötét szárnya különbözteti meg. Nagykörös mellett a Pálfai erdő homokbuckáin 1942. VII. 1-én 3 ♀ példányát gyűjtöttem ennek a magyar faunára új fajnak.

Oxybelus aurantiacus Mocs. Mocsáry¹ e faj nőtényét 1883-ban Budapest környékéről írta le. *Zavadil*, *Sustera* és *Bata*² cikkükben (p. 173.) Szomotorról 2 ♀-t említene, az állatokat *Daucuson* gyűjtötték.

A Nemzeti Múzeum gyűjteményében jelenleg Mocsáry kezeírásával már csak Kunszentmiklósról származó példány túje van meg. A Múzeumban levő egyetlen példány eddig meghatározatlanul hevert „Tata-tóváros, Bartkó” lelőhelycédulával. Móczár Miklós 1941 július 30-án Bugacon is megtalálta ezt a rendkívül ritka fajt. A többi *Oxybelus* fajtól a következőkben tér el: Feje, tora nagyrészen fekete, a csáp, a rágó töve, az előtor, vállbütök, a szárnypikkely szegélye, utópajzsának oldalpikkelyei és töre sárgásfehér. A tör vége felé gyengén kiszélesedő, lekerekített. Lábai feketék sárga szőrözettel, a lábtüskék fehérek. Potroha narancssárga, az egyes hátlemezek szegélye előtt többékevésbé megtört citromsárga csik húzódik. A 3., 4., 5. hátlemez közepe sötétbarna, feketésbe hajló.

Anthidium manicatum var. *nigrithorax* D. T. E változat új a faunánkra. 1943. VIII. 2-án a Tihanyi félsziget északi oldalán fekvő Akasztódomb meredek löszfalán gyűjtöttem.

Chrysis ignita var. *curvidens* Dhlb. Sajóvárkonyban 1934. VIII.-ban gyűjtöttem. Új a magyar faunára.

***Chrysis fulgida* var. *aurolimbata* nov. var. ♀.** Nagyság, skulptúra és szín tekintetében a törzsalakhoz hasonló. Kékeszöld első potrohszelvénye hátlemezének hátsó szegélye félpontszélességben tűzvörös színű. Az aranyos csik ugyancsak félpont szélességben középen hosszanti irányban egészen a lefelé hajló részig folytatódik; kétoldalt 1—1 1/2 pont szélességre tűzvörösből arany színre terjed ki, majd fokozatosan zöldbe megy át. A 2. hátlemez felülete különösen középen igen sűrűn pontozott, gyenge fényű. Az egyes pontok közötti sima felület sokkal kisebb, mint maguk a pontok és rajtuk csak igen elszórtan, ritkán van pont. A törzsfajon a pontok között levő sima felület jóval nagyobb, vagy legalább olyan nagy, mint maguk a pontok, erősebben fénylő s rajtuk apró pontok vannak. A középső oldallemez (mesosternum) oldalról nézve háromszögbefutó, éles párkányszerű, hátulról tekintve a tor vonalától csaknem derékszögre előreugró. A törzsfajon nem párkányszerű és csak igen gyengén előreugró. Hossza: 7—8 mm.

♂. Az I. hátlemez keskeny aranycsikja fokozatosan kékeszöldbe, majd kékbe megy át, kétoldalt elmosódottabb, foltoszerű, nem oly feltűnő. Hossza 9 mm. Elterjedés: 2 ♀ ♀ és 1 ♂ Kiskunfélegyháza. 1936.

¹ Mocsáry, A.: Érték. Term.-tud. Köréből 13, 1883, p. 48.

² Zavadil, Sustera & Bata, Sbornik entom. odd. Nar. Musea v. Praze 15, 1937, p. 202.

VII. 3. Izsáki-út; 1943. VIII. 3. Nagyszöllő-út menti árokpart. A típus a saját gyűjteményemben van. Trautmann¹ hasonló színezetű ♀-t említ a Balaton partjáról, *Kapelláró* gyűjtéséből, de a 2. hátlemez pontozottságának különbségét nem ismerteti.

Über einige seltene südliche Hymenopteren aus meinen Sammelausbeuten.

Von Dr. L. Móczár.

(Zusammenfassung.)

Der Verfasser zählt einige für die Hymenopteren-Fauna Ungarns neu nachgewiesene Arten, bzw. Formen auf, sowie *Tachysphex nigripennis*, *Anthidium manicatum* var. *nigrithorax* und *Chrysis ignita* var. *curvidens*. Zum Schluss folgt die Beschreibung einer neuen Varietät der Goldwespe *Chrysis fulgida*. Die neue Varietät, die den Namen var. **aurolimbata nov. var.** erhalten soll, ist in Grösse, Färbung und Skulptur der Stammart ähnlich, unterscheidet sich aber von ihr in folgenden Merkmalen: Der Hinterrand des 1. blaugrünen Tergits ist in Halbpunktbreite goldrot. Dieser goldrote Rand setzt sich in der Mitte schmal bis zum abfallenden Teil fort. An der Seite ist er breiter (etwa von 1—1½ Punktbreite), geht von goldrot allmählich in gold und dann in grün über. Das 2. Tergit ist besonders in der Mitte sehr dicht punktiert, schwach glänzend. Die Zwischenräume zwischen den einzelnen Punkten sind viel kleiner als die Punkte selbst und sind nur mit einzelnen, zerstreuten sehr kleinen Punkten versehen. Bei der Stammart sind die Zwischenräume viel grösser oder so gross wie die Punkte selbst; sie sind auch viel stärker glänzend. Das Mesosternum ist bei der neuen Form in Seitenansicht dreieckig, scharfrandig, von hinten gesehen fast dreieckig vorspringend. Bei der Stammart ist es nicht scharfrandig und nur sehr schwach vorspringend. Diese Beschreibung bezieht sich auf das ♀.

♂: der schmale goldene Saum des 1. Tergits geht allmählich in Blaugrün und Grün über, ist an der Seite verwaschen fleckenartig, nicht so auffalend wie die Stammform. Länge: 9 mm. Verbreitung: 2 ♀ ♀ und 1 ♂ Kiskunfélegyháza. Typus in meiner Sammlung.

¹ Trautmann: Die Goldwespen Mitteleuropas, Lautawerk, p. 176, 1927.